

Nya investeringsavdrag

Av departementsrådet Stig v. Bahr

1 Inledning

Inte långt efter det att tiden för investeringsavdrag/bidrag enligt 1975 och 1978 års lagstiftning gått till ända har statsmakterna fattat beslut om nya investeringsavdrag. De nya reglerna finns i lagen (1980:953) om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning och lagen (1980:954) om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m m (prop 1980/81:60, SkU 13, rskr 66).

Den nu genomförda lagstiftningen skiljer sig från tidigare lagstiftning i ämnet såtillvida att avdraget får åtnjutas vid såväl den statliga som den kommunala taxeringen. Att märka är vidare att avdragssystemet denna gång inte kompletterats med regler om investeringsbidrag. I det följande lämnas — med sikte framför allt på de punkter där statsmakterna valt andra lösningar än tidigare — en redogörelse för de nya reglerna.

2 Lagen om särskilt investeringsavdrag för inventarieanskaffning

1 § För att investeringsavdrag skall kunna medges krävs att en skattskyldig, som bedriver rörelse eller jordbruk (skogsbruk), anskaffar döda inventarier avsedda för stadigvarande bruk i verksamheten. Med inventarier förstås tillgångar som vid inkomsttaxeringen behandlas enligt de bestämmelser som gäller för inventarier, dvs även s k byggnads- och markinventarier. Undantag görs dock för anslutningsavgifter o d (punkt 11 av anvisningarna till 22 § KL) och patenträtter o d (punkt 5 av anvisningarna till 29 § KL).

I fråga om handelsbolag — men inte enkelt bolag — skall investeringsavdraget beräknas för bolaget. Denna regel torde ha sin främsta betydelse vid tillämpning av beloppsspärren i 4 §.

2 § Det särskilda investeringsavdraget omfattar inventarier som anskaffas under perioden den 1 november 1980 — den 31 december 1981. Den skattskyldige kan anskaffa inventarier antingen genom förvärv från en utomstående leverantör eller genom egentillverkning. Sker anskaffningen från en utomstående måste — för att investeringsavdrag skall kunna medges — inventarierna levereras under nämnda period. Avdrag medges dock inte om leveransen grundar sig på ett skriftligt avtal som träffats före den 1 november 1980. Beträffande inventarier, som den skattskyldige tillverkat själv, medges avdrag en-

dast under förutsättning att tillverkningen såväl påbörjats som avslutats under perioden i fråga.

3 § Investeringsavdraget utgör 20% av ”avdragsberättigade” inventariers anskaffningsvärde och medges, som påpekats i det föregående, vid såväl den statliga som kommunala taxeringen.

Ett avdrag motsvarande 20% av anskaffningsvärdet skulle givetvis kunna leda till — eller öka — ett underskott i förvärvskällan. Av olika skäl har det ansetts lämpligt att förhindra kvittning mellan sådana underskott och annan inkomst. Investeringsavdraget får därför inte överstiga den vid taxeringen till statlig inkomstskatt beräknade inkomsten före avdraget och — i förekommande fall — före inkomstbaserad avsättning till resultatutjämningsfond och andra inkomstbaserade avdrag och reserveringar. Ett avdragsbelopp, som på grund av denna spärregel inte kan utnyttjas vid taxeringen för det beskattningsår då inventarierna anskaffades, får dras av i förvärvskällan vid någon av de tre följande taxeringarna. Även vid dessa taxeringar gäller dock den begränsningen att avdraget inte får leda till — eller öka — ett underskott i förvärvskällan.

4 § Åtskilliga inventarier är undantagna från rätten till investeringsavdrag. Detta gäller, liksom i 1975 års lagstiftning, inventarier med en beräknad varaktighet av högst tre år (korttidsinventarier) och begagnade inventarier. Undantagna är vidare motordrivna fordon och släpfordon. Som motordrivna fordon räknas inte bara bilar, bussar och andra motorfordon utan också traktorer, motorredskap (t ex skördetröskor och grävmaskiner) och terrängmotorfordon. Undantagskatalogen omfattar även fartyg (både båtar och skepp), luftfartyg, järnvägsvagnar samt containrar och liknande anordningar för befordran av gods. Investeringsavdrag medges inte heller för föremål som är avsedda för utsmyckning eller för inventarier vars anskaffningsvärde under beskattningsåret inte uppgått till sammanlagt 10 000 kr. För att särskilt investeringsavdrag skall kunna medges redan vid 1981 års taxering fordras alltså — om räkenskapsåret sammanfaller med kalenderåret — att värdet av avdragsberättigade anskaffningar under månaderna november och december 1980 uppgått till sammanlagt minst 10 000 kr.

Särskilda regler gäller för det fall att den skattskyldige finansierar anskaffningen av inventarierna med statsbidrag eller fondmedel. Investeringsavdrag medges sålunda inte för den del av anskaffningsvärdet som bestritts med statsbidrag eller för den del av anskaffningsvärdet som skrivits av mot vinstfond (SFS 1980:456), allmän investeringsfond (SFS 1979:609) eller konjunkturinvesteringsfond (SFS 1955:256). Till skillnad mot tidigare utgör således inte den omständigheten att exempelvis halva anskaffningsvärdet av en maskin

skrivits av mot investeringsfond något hinder mot att investeringsavdrag medges för andra hälften av anskaffningsvärdet.

5 § Äldre lagstiftning om investeringsavdrag har innehållit regler om att avdragsyrkandet måste framställas i självdeklaration. Detta krav har vållat rättsförluster och osäkerhet vid rättstillämpningen. Enligt den nya lagen skall ett yrkande om investeringsavdrag processtekniskt behandlas på samma sätt som andra yrkanden rörande den skattskyldiges taxering. Huruvida ett yrkande om investeringsavdrag kan tas upp till saklig prövning får således bedömas med ledning av allmänna regler om besvär och kvittningsinvändningar i taxeringsmål. Till undvikande av missförstånd bör dock betonas att avdraget förutsätter ett uttryckligt yrkande från den skattskyldiges sida. Någon skyldighet för taxeringsmyndigheterna att ex officio bedöma möjligheten till investeringsavdrag föreligger inte.

3 Lagen om särskilt investeringsavdrag för byggnadsarbeten m m

1 § Investeringsavdrag för byggnadsarbeten kan i likhet med tidigare lagstiftning komma i fråga vid beräkning av nettointäkt av jordbruksfastighet, rörelse eller — såvitt gäller uthyrning för rörelseändamål — annan fastighet. Förutsättningen är att den skattskyldige haft utgifter för ny-, till- eller ombyggnad. På riksdagens initiativ infördes dessutom rätt till investeringsavdrag för sådan täckdikning som avses i punkt 4 fjärde stycket av anvisningarna till 22 § KL.

2 § För att investeringsavdrag skall kunna medges krävs att arbetet igångsatts under perioden den 1 november 1980 — den 30 september 1981.

3 § Investeringsavdraget, som medges både statligt och kommunalt, utgör 10% av den del av utgifterna för byggnadsarbete och 20% av den del av utgifterna för täckdikning som hänför sig till perioden den 1 november 1980 — den 31 mars 1982. Avdragsbeloppet är maximerat på samma sätt som vid beräkningen av inventarieavdraget. Inte heller avdraget för byggnads- eller täckdikningsarbeten får således leda till — eller öka — ett underskott i förvärvskällan. Ett avdragsbelopp, som inte får utnyttjas vid taxeringen för det löpande beskattningsåret, kan dras av vid någon av de följande tre taxeringarna.

4 § Omfattningen av ”oprioriterade” byggen överensstämmer i huvudsak med tidigare lagstiftning. Avdrag medges sålunda inte för

- 1) lokaler avsedda för bostadsändamål,
- 2) bensinstationer, parkeringshus eller parkeringsanläggningar,
- 3) butiks-, kontors-, bank-, hotell- eller restauranglokaler,

- 4) samlingslokaler eller nöjeslokaler,
- 5) sporthallar eller andra idrottsanläggningar

Avdrag medges inte om det avdragsgrundande beloppet för ett och samma arbete understiger 10 000 kr. I likhet med vad som gäller i fråga om inventarier medges inte heller avdrag för den del av utgifterna som finansieras med statsbidrag eller som skrivs av mot vinstfond eller allmän investeringsfond (eller liknande fond).

5 § I fråga om sättet för yrkande om avdrag gäller samma regler som beträffande avdraget för inventarieanskaffning.

SRF

— för Dig som sysslar med redovisning

SRF — Sveriges Redovisningskonsulters Förbund, är en sammanslutning av redovisningskonsulter och revisorer. Ändamålet är bl a att främja upplysnings- och fortbildningsverksamheten samt att verka för sunda principer och rationella metoder ävensom utveckling av god redovisningsbyråsed.

Välkommen som medlem är den som har väl kvalificerade kunskaper, som är beredd att arbeta inom ramen för stadgarna och våra regler om god sed samt innehar eller är medarbetare i redovisningsbyrå. Kontakta SRF för upplysningar!

Kansli och servicebyrå:
Magasinsgatan 7
791 32 FALUN
Tel. 023/264 50